

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a este de 2 ori: Mercuria si Duminea, F6iea, candu concedu ajut6riile. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl v.a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe un anu s6u 40 doidieceri, or 3 galbini mon. sunat6ria. Se prenumera la postela c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru sezis ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tac'sa timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru taai primi publicari.

Nr. 83.

Brasiovu, 1 Nov. 20 Oct., 1865.

Anulu XXVIII.

MONARCHIA AUSTRIACA. TRANSILVANIA.

Incorporarea districtului Naseudu la Bucovin'a.

Cetindu romanii din districtulu Naseudului corespondin ti'a cea calumniat6ria din „Kol. K6zln6ny“ Nr. 118 din 8 Oct. a. c. sub rubrica „Naszod vid6k october 3“ spre a mai domoli indignatiunea escitata la prim'a vedere, numai decatu au asterntu la chefulu districtului una suplica subscrisa din partea a mai multi c6 40 dintre inteligenti, carea suna :

Ilustrissime Domnule capitanu supremu!

Cu ocaziunea disolvarei institutulu militariu de granitia alu regimentulu alu II-lea romanu din Transilvania in anulu 1851 intre altele a remasu nedecisa definitivu si intrebarea despre dreptulu de proprietatea muntiloru asia numiti revindicati, aflatori pe teritoriulu acestui districtu.

In primaver'a anului 1864 s'a impartesitu fiacarei comunitati foste granitiare cate una copia vidimata a asia numitei decisiuni pre inalte sub Nr. aul. 4617 ex 1863 si Nr. gub. 2100 ex 1864 sunat6ria despre muntii revindicati, carea pentru districtulu nostru er6 provedita si cu unu aclusu sub numirea de „principia conduc6torie.“

Fiendu aceste cu totulu nefavorit6re pentru comunitatile foste granitiare reprezentantii comunali numai decatu au alergatu la inclitulu oficialu districtuale, de unde esoperandu concessiunea necesaria, in 19 Aprile 1864 au tienutu o adunare reprezentat6re a tuturor comuneloru foste granitiare, unde precum arata protocolulu acelei adunari s'a decisu de a se asterne la Maiestatea S'a imperatulu un'a suplica, prin carea se se c6ra: „c6 Maiestatea S'a se se indure a recunosce pre fostii granitiari Naseudeni de proprietari ai tuturor muntiloru si paduriloru aflat6re preste 100 ani neintreruptu in posesiunea loru pana in diu'a de astadi si inscrise in urbariele comuneloru pe numele acestora, s6u celu pucinu sei sustiena in posesiunea ac6st'a, si pre pretendenti sei indrepte pe calea legeri.“ — Mai incolo s'a decisu, ca ac6sta suplica se se inaint6se prin un'a deputatiune statat6re din 7 pers6ne; totu atunci s'au incarcinatu unii reprezentantii comunali cu urgent'a compunere a suplicei pe basea principialoru statorite de adunare, si in urma inca totu in 19 Aprile 1864 s'au alesu si cei 7 membri ai deputatiunei. — T6te ac6ste se vedu din protocolulu adunarei Suplic'a numita, pre longa t6ta urgenti'a lucrului abia s'a gatatu pana in finea lui Maiu 1865, candu apoi reprezentantii comunali au reveditu si subscrisu suplic'a, si totu odata au cerutu concessiunea dela inaltulu guberniu regiu spre a pot6 tramite una deputatiune la Maiestate in susunumit'a cauza. — Concesiunea pre inalta a sositu in Augustu 1865, si asia deputatiunea al6sa mai tamandandu cu instruirea publice, tandem in 22 Septembrie a. c. a plecatu contra Vien'a, observandu aici numai atata, ca in locu de 7 membri, pentru crutiarea speseloru au mersu numai cinci, — cari t6te s'au intemplatu cu scirea inclitulului presidiu districtuale si a inaltulu guberniu regiu. —

Pentru informatiune mai lamurita se alatura aci sub 1/2 unu exemplariu a numitei suplice, carea s'a tiparitu in Vien'a in mai multe exemplarie, precum si un'a copia a vorbirei conducatoriului deputatiunei, cu carea s'a predata suplic'a la reprezentantele Maiestatei S'ale.

Decretulu inaltulu presidiu guberniale cu care se conoede tramitarea deputatiunei, precum si estrasulu protocolulu adunarei din 19 Aprile 1864 le aveti Ilustritatea V6stra la mana. —

In Nr. 118 alu foiei periodice „K. K6zl.“ din 7 Octobru 1865 sub rubric'a „K6l 6s belf6ldi levelez6s“ cu datulu „Naszodvid6k october 3“ se publica o corespondintia subscrisa de X, prin carea t6ta inteligenti'a romana din districtulu Naseudului, — carea aru st'a numai din amploiatii — se incrimina cu cele mai infricosiate crimini, atatu politici catu si or-

dinari, si intre altele, cumca suplic'a asternta Maiestatei Sale prin deputatiunea cea de 5 membrii sub conducerea Domnului prepositu Macedonu Popu aru cuprinde petitulu, ca :

a) uniunea se nu se faca, ci

b) Districtulu Naseudului mai bine se se incorpore la Bucovin'a;

c) se se reinfintiese institutulu militariu de granitia, si in urma cumca caus'a muntiloru revindicati s'a bagatu in suplica numai c6 midilouu de a insiela poporulu, c6 se pot6 spesele deputatiunei etc. — cu o vorba acea corespondintia infiera pe t6ta inteligenti'a romana din acestu districtu de insielatori ai statului, de jafuitori ai poporului, de tulburatori ai paceri si linisicei publice, atietietori, vatamatori de Maiestate, si proditori de patria, care fapte tocma in tempulu presentu debue se traga dupa sene cele mai aspre pedepse.

Acum vine intrebarea, ca adeverate sunt ac6ste incriminari s6u ba?

Noi umilitu subscrisii, pe cari ne atingu in linea prima ac6ste incriminari, prin scris6rea ac6st'a nici voimu a afirm6 ca sunt adeverate, nici a neg6, ca d6r' nu aru fi adeverate, dara nici pria alta scris6re, seu prin foile publice inoa se nu astepte dela noi cineva ver o desvinovatire, s6u demintire a numitei corespondentie impertinente si infame scrise nu de unu el6g komoly levelez6nk, dar' de unu fex hominum, ca-ci, cine va vr6, ne va crede vorbeloru n6stre, eara cine nu, nu, si noi totu amu reman6 notati de infideli, proditori de patria, turburatori de pace, atietietori de poporu, lotri, furi, insielatori, jafuitori etc., — precum ne cunosce corespondintele, — ci oalea pe carea vremu noi c6 se se constat6se, s6u adevverulu, s6u neadeverulu acestoru incriminari, este acea oale, pe carea o prescria legea spre purificare, si inaintea careia noi de siguru nu vomu tremur6, fara pot6 Dlu corespondinte cu pr6 intieptulu Domnu redactore responsatoriu.

Deci noi, cari deadreptulu suntemu atacati atatu in numele nostru, catu si alu celeilalte inteligentie romane din districtu, carea nu a apucatu a veni la cunosciint'a incriminariloru, precum si in numele tuturor celoru ce iubescu adevverulu, pacea, linistea si bun'a intielegere intre fii unei patrii, ne rogamu prin ac6st'a cu t6ta supunerea cuviintiosa, c6 Ilustritatea V6stra se binevoiti a aduce ac6sta scris6re la cunosciint'a inaltulu presidiu regiu guberniale, inaintandune totu odata si acea pre umilita cerere a n6stra, c6 inaltulu presidiu guberniale, c6 uniculu organu chiamatu spre sustienerea ordinei bune, a linisicei si paceri publice in patria, se se indure a esmite in faci'a locului din senulu seu catu mai curundu un'a comisiune investigat6re in contra n6stra, pe spesele celoru vinovati, carea se constat6se oalea aratate in corespondinti'a numita, si apoi se fimu tractati asia precum prescrie legea pentru atari criminali, — s6u constatanduse neadeverulu incriminariloru, apoi aceia, carora le place a calumnia in publicu cu scopu de a impedec'a bun'a intielegere, si a inversiun6 nationalitatile una asupra alteia inca tocma atunci, candu Maiestatea S'a face insusi incercarea de ale impaca, — se fia asemenea trasi nu sub legea presei, oi sub legea criminale. —

In urma ne rogamu, c6 inaltulu presidiu guberniale se se indure a ordin6, catu ac6sta scris6re in interesulu linisicei nationalitatiloru, cari precum se v6de din foile publice s'au turburatu prin acea corespondintia, se se publice in traducere magiara, carea o si alaturamu, totu in f6i'a periodica „Kol. K6zln6ny.“

Deci sperandu, ca cererile n6stre, cari au de scopu numai linistea publica, si bun'a intielegere intre fii patriei, se voru implini de siguru si catu mai curundu, s6u in casu candu cereriloru acestoru nu ni s'aru da locu, apoi rogamune, c6 resolutiunea in totu casulu se ni se impartasi6sca catu mai curundu, c6 noi se ne potemu asterne cererea de a dreptulu la Mai. S'a pre bunulu nostru Monarchulu si Mare Principe.

Cu t6ta reverinti'a suntemu ai Ilustritatei V6stre.

Naseudu 14 Octobru 1865.

Urm6sa subscrisierile a 40 de insi,

Program'a baronului Ludovicu Josika.

(Urmare.)

Pre candu pusetiunea noastră de facia merge descurcanduse, încrearea natiunitatiloru produce o lupta mare in patri'a noastră. Multu atingu acea idea, ca cointielegerea receruta pentru înafântarea binelui comunu se pôte midiloci numai acolo, unde patri'a e locuita numai de o natiune, o relege. Eu nu sunt de acésta opiniune. Se privimu la staturile unite ale Nordamericiei, se privimu la Elveti'a, regatele Britani'a mare si Belgiulu si vomu afla, ca aceleasi pre langa diferintiele de natiunitate, limbi si confesiuni au sciutu sustiené in sinulu loru ani îndelungati o frumósá cointielegere. Facia cu acestea in istori'a Franciei, Italiei si Spaniei damu preste esemple de conflicte inversiunate. Ear' de aici deducu eu, ca unde si candu intrevinu unele iniriurintie, alu caroru scopulu este a pascari in turbure, unde poporulu slabu fiindu suferé a fi dusu in ratacire prin interese private, acolo partitele revolutionarie totdeauna voru afla pretestu pentru a produce conflicte.

Ore in patri'a noastră, unde cointielegerea între cele 3 natiuni si 4 confesiuni au fostu in stare a ne sustiené in cursu de seculi unirea si conluorarea spre unu scopu comunu, deschiderea barieleru sale constitutiunale ar fi potutu da ocaziune la nesce conflicte atatu de amare, déca patimele dusmane nu s'aru fi silitu a folosi aceea spre a mari luptele noastre natiunale si a calca in pitióre constitutiunea noastră.

Aici br. Josika se provóca la fabul'a lupului cu mielulu si o aplica asié, in oatu invetiatur'a trasa din ea, precatu aceea este aplicata tocma si la romanii transilvani, abié se mai pôte intielege; eara in oatu dn. baronu se provóca in contra, lupului séu lupiloru la relege, cá la unu aparatoru alu toturor, acésta provocare ne place si noua, o acceptamu si vomu conta pe ea tocma in casurile prevediute si de dn. baronu, adica spre a 'i apara glori'a si puterea, cum si prosperitatea noastră si libertatea noastră constitutiunala in contra d'usmaniloru nostrii din laintru."

Dupa acesteia ilustrulu cavaleru alu tierii noastre dn. br. L. Josika se adresá catra romanii asié:

"Onorati consangeni romani! Trecutul, presentulu si déca prevedinti'a dumnedieésca va binevoi a lasa pe ai mei inca si de aici înainte in acésta patria, atunci si viitorulu a incopcietu esistinti'a mea si a familiei mele catra natiunitatea vóstra intru atata, in catu nu numai datorinti'a ci si insusi interesulu meu poftesce cá se conluoru pentru binele vostru si se ve castigu increderea vóstra. Si déca santiani'a ádeverului in contra convictiuniloru mele la mine nu se pôte clati prin nimicu, apoi totusi a cede acolo unde se pôte nimeni nu este mai gat'a decatu mine. Deci ascultati cuventulu meu, pentrucá de si nu pociu supune in acelasiu atat'a putere, pentrucá elu se ve póta conduce, inse scopulu meu celu bunu merita cá incai se mi'lu luati in consideratiune."

"Magiarii si romanii strimtorati fiindu între doua natiunitati mari si potinte*) problém'a comuna a loru este a forma acelu muru despartietoru, carele impedece lovirea de olalta (isbirea) acelora. Romanii si ungurii cointielesi voru corespunde la acea problema mare si voru fi in stare de a forma in Europ'a o putere insemnatóre; slabinduse unii pre altii voru deveni prad'a celora. De aceea datorinti'a noastră a unguriloru cum si interesulu nostru este, cá se ajutam si se naintamu intieleginti'a natiunii romanesci. Noi inse inca potemu astepta dela romanii, cá ei inca se nu puna pedeci libertatiloru noastre si desvoltamentulu nostru natiunalu. Cu in-tristare amu trebuitu se cunóscemu in timpulu mai dincóce, ca multi romani barbati de statu numai atunci s'au tienutu pre sine de cavaleri ai natiunitatii loru, déca au potutu vatama interese unguresci. Vedu inse cu neplacere inca si atata, cumca ungurulu au aratatu pofta de resbunare. Acestea le-am tienutu numai de urmari a le intrigeloru birocratiei, pentrucá acésta inaltiá pe ómenii unei parti la nisee ranguri si functiuni dorite, in contra carei mesuri partea cealalta nu si a potutu reinfrena poft'a de resbunare. Incetat'a potestatea birocratismulu centralisatu si va inceta acelu fetu alu iniriurintiei sale, care face cá unele natiuni ce au a vietui impreuna se dea peptu un'a cu alt'a."

Dupa tóte acesteia oratorulu provóca pe romanii cá pe natiune la ajutoriu pentru apararea constitutiunii unguresci, le cere increderea catra aceea, pentrucá este putere de viétia intrensa si a trasu acum pe tóte natiunitatile între barierele

*) Rusi'a si Germani'a, séu déca mai vrei panslivismulu si pangermanismulu. — Not'a refer.

sale, ii invatia totuodata a se feri de patronii departati, carii plutescu prin o vultóre nesigura.

Acum br. Josika se adresa catra natiunea sasésca si in-ependu dela istori'a drului Teutsch (parochu) scrisa cu multa ura ii da earasi olectiune cu care noi nu avem a face nimicu, — trece apoi la problemele a caroru deslegare dupa opiniunea dlui Josika ar cadé numai pe umerii natiunii magiare, pune totu aplombulu cuventarii sale pe asié numit'a cointiunitate de dreptu si de constitutiune, pe care au adus'o magiarii, o au nutritu cu sangele loru, o au aparatu cu inim'a loru si este prin urmare proprietate a loru, din care acum in timpurile noastre voiescu a face parte si celorlalte natiunitati, prin urmare oratorulu mai recomanda inca odata pe romanii la conatiunaliu sei magiarii, cá pre acolo, pe unde acestia sunt in majoritate se fia cu mare luare aminte catra acei romanii luminati, destepti in politica, nepartinitori si iubitori de dreptate, pentrucá cu acésta magiarii sunt datori romaniloru, inse si catra sinesii, pentrucá se 'si castige increderea romaniloru, cum si aparatori ai constitutiunii si proptea pentru natiunitatea loru.

Cu acesteia se incheie partea a dou'a a programei. A trei'a parte are a face cu ideile si cu principalele democratie. Br. Josika priimesee principale democratie cá cele mai tari temelii pentru familia, natiune, patria si progresu, cu acelu adausu inse, ca nu voiesce a se da tóta potestatea in man'a ceteloru crude, nematore, pe care prin lingusiri si promisiuni le poti insiela fórte usioru ale stórcé pungile si a le face de unelt'a orba derimatóre si ruinatóre de libertate si ajutatóre a despotismulu si absolutismulu; se invoiesce inse dn. baronu, ba cere chiaru, cá poporulu se i se dea ocaziuni de a se educa, lumina, informa, pentrucá se ajunga a fi ca pace de libertate.

(Va urmá.)

Brasiovu Regalistii denumiti. „Korunk“ neaduce o consemnatiune de regalisti, de 189 insi, între cari afara de A. E. Dr. Haynald si ep. Ioane Popasulu ceilalti fosti regalisti in diet'a din 63 se afla éra si infrati; între acestia toti consiliarii si secretarii guberniali, asesorii tabulei reg., comitii supr. si capitani, dupa cum ii vomu vedé in Nr. venitoriu, acum insemnamu ca: 36 sunt romanii, 25 sasi si 128 unguri si seoui totu nobili de frunte.

— In Székely Odorheiu s'au alesu in 26 deputati: Boier János si adv. Kassai Ignác.

— Bolnai Miklos pentru agitatiune s'a datu afara si a esitu din Ardélu pe pórt'a de feru, dice „K. K.“ — Cine e acesta 'si ce a agitatu?!

Fogarasiu 28 Oct. Onorabila Redactiune! In Nr. Gazetei 81, s'a publicatu unu art. cu dno Fogarasiu 22 Oct. a. o. care tractandu despre pregatirile alegeriloru de deputati in acésta cetate, — atinge cu deosebire pre Dlu Maieru, care a luat parte activa la acele pregatiri, si care ar' voi a crede, cumca acelu artiolu aru fi esitu din pén'a subscribulu, deci cá se nu se faca sange reu, rogu pre acea onotabila se binevoiasca, alu asigur'a pre mentionatulu Dnu in interesulu ádeverulu — din contra*). Apoi incatu este ádeverata acea corespondinti'a Ds'a va puté reflecta, de va avé voia.

Mai departe in 24 l. o. se faura si pregatirile pentru alegerea deputatiloru de districtu in cea mai mai adunca taceré; numai Dlu Antonelli voi a face oresicare reflexiuni, care facunduse inse atentu la strictéti'a instructiuniloru, parasi adunarea cu linisee sufletésca.

Prin urmare se voru alege deputati. Ce voru face acestia, ne va spune cea mai de aprópe dieta ad hoc. — Dupa acésta se alésa comisiunea verificátoria, si celelalte pentru prescrierea celoru indreptatiti la alegere: apoi Ilustritatea S'a incheiendu adunarea comitetulu centrale invitá pre cei chiamati la prandiulu de onóre, despre acarui decurgere inse n'amu onóre a poté da ceva deslusire. Mai pe largu va sorie altulu mai competente.

I. Codrénu.

Se luamu a minte! Romanii sunt chiamati la diet'a din Clusiu dupa art. XI din 1791 numai cá lipituri, ér' nu cá natiune constitutiva regnicolare. Déca ei primescu acestu modu de alegere de bunu, fara a'si face macaru rezervarea: cá se nu li se póta imputa neci o consecinti'a din impartasirea la alegere cá prejudiciósá continuitatii de dreptulu tierii din 1863/4, ad. de dreptulu de natiune politica a patra inarticulata, ei se punu pe 2 scaune si in fine voru remané pe diosu huiduiti. — Art. I despre egal'a indreptatire politica natiunala a tierii e s a n c t i o n a t u de in. Imperatulu Austriei,

*) Cumca nu e Dlu I. Codrénu ilu asecurésu. — R.

regele Ungariei si Marele Principe alu Transilvaniei, cá s' u-
v e r a n u c o n s t i t u t i o n a l u, si unilateralmente nu se póte
revocá, — cum se revocara mesurile absolutistice, suptu imp.
Iosifu II. si cum se revocare din ele si prin diplom'a din 20
Oct. 1860. § 4 din acésta lege suna, ca „numirile diferite ale
partiloru tierii nu intemeiása si nu dau pe sam'a nationalita-
tiloru singuratice neci unu felu de drepturi politice;“ ér' dupa
art. XI din 1791 lucru e tocma din contra, ca elu recunósce
si natiuni si teritória numai trei, ignorandu pe romani chiaru
si cá nobili romani cu totul, cá si pe evrei, séu tigani; apoi
§ 6 din art I de legea tierii din 1863 in cuvintele: „Tóte
legile tierii, cari stau in contradicere cu determinatiunile le-
gei aoesteia suat desfiintiate si fara potere de lege“ desfiin-
tiasa si art. XI din 1791, care e si desfiintiatu actu si fara
potere de lege, in catu e elu contrariu legii din 1863.
Déca inse noi vomu primi artic. XI din 1791 de
bunu fara rezervare, atunci noi insii vomu face tabula rasa
din dreptulu nostru politicu nationalu si vomu remané con-
demnati la tóta posteritatea, ca nu l'amu sciutu conserva? —
Recunóschemu, ca ne aflamu in pusetiune critica si in dilema
cornutu; dara Maiestatea S'a, cá unu parinte asemenea iubi-
toriu de tóte popórale sale, suntemu pre convinsi, ca nu a-
stépta dela o natiune atatu de credintiósá, o umilire atatu de
nemeritata, incatu se dorésca, cá se ne ignoramu si noi pe
noi, primindu neconditionatu si fara rezervare mesurile regi-
mului seu intru efeptuarea alegeriloru de acum. Se ne puna
pe focu cineva, noi nu potemu neci macaru presupune, ca ou
vói'a Maiestatii Sale se eschise d. e. si tóta intieleginti'a nó-
stra dela dreptulu de alegere, déca nu va avé censulu de
8 fl! apoi censulu acesta se se mai si tiermurésca numai la
proprietate de pamentu; si celelalte contribui, cari vinu com-
putate suptu contributiune dirépta, se nu se compute la censu!
— Maiestatea S'a, inaltu care s'a induratu a sanctiona legea
de egala indreptatire nationala politica a romaniloru, a con-
cesu fara indoiala art. XI din 1791 cá lege de alegere numai
cá de o proba a buna sama, si numai intr'atata, incatu elu
nu se contrariasa cu legea de egala indreptatire nationala, si
incatu nu se afla desfiintiatu prin legea acésta sanctionata.
Cu acésta presupunere suntemu in totu omagiulu si datori
catra parintele nostru Domnitoriu; ér' regimului vomu avé a
ascrie si imputa cu dreptu tacut'a ignorare a legii din 1863/4,
déca inaltu acelasi va pune in piaca art. XI din 1791, fara re-
spectu la acea lege, care e mai drépta, si in notele sale ca-
racteristice mai legala decatú tóte legile, cate le procreá fe-
udalismulu de vro 500 de ani, pentruca la ea a luatú parte re-
presentanti'a intregii tierii, si a totororu claselor de poporu, afára
de vreo cativa disidenti, particulari, cari cocea placintele pen-
tru unu ospetiu de partita, care se pune acum se ocupe mai
tóta mas'a verde. Noi vomu distinge inse totdeauna si cu
totu dreptulu juridicu, positivu, naturalu, modernu, civilisativu,
moralu intre superioritatea unei legi a intregii
tierii si intre inferioritatea alteia a unei partite, caste, ori
disidenture, cum sunt tóte legile feudalistice si chiaru si cele
din 1848, cari inca sunt numai fetulu unei partite, ad. alu
partitei unionistice; ér' cele din 1863/4 sunt legile tierii
Transilvaniei, Domniloru, ele sunt continuitatea de dreptu ne-
disputabilu a tuturoru locuitoriloru ei — si nu trebuie com-
promitatu acestu dreptu prin lucrarile nóstre, pentru salvarea
onorei nóstre inaintea intregii Europe, si chiaru si inaintea
fractiuniloru tierii, cari trebuie se rida in pumui, candu n'am fi
statornici cá stanc'a intru aperarea dreptului eluptatu; — oi,
déca voiti a alege, apoi facitive celu pucinu rezervarea, tu-
dumanirea ce ni o pretinde chiaru si **santianf'a sanc-**
tiunei imperatesci, a regelui apostoliou si Marelui nostru
Principe, cá nimene se nu cutese a o nesocoti, séu a o tiené
de fictio juris. —

Ati uitatu, ca unionistii totu cu aceea ne scotu ochii,
cumca in 1848 romanii n'au protestatu in contra uniunei,
prin urmare, ca ei acum nu i potú nega dreptulu de lege;
inse déca si cei ce fura terorizati in dieta nu o facura, reu
destulu, au facut'o inse in fapta natiunea. — Acum n'avemu
ce pórtá frica necairi si de nece o amenintiare, ca convicti-
unile politice constitutionale sunt iertate a se marturisi or si
unde, numai se fia leale pentru tronú si statu, si noi recla-
mamú si dela inaltulu regimu libertatea, de a lucra dupa con-
victiunile nóstre, scutendune de sil'a mascata supt unu consti-
tutionalismu ne mai auditu in Europ'a de adi, cu instructiuni
constitutionale, care apoi se ne puna scalusii in gura, cá se
nu contediamu a dice o vorba de rezervarea dreptului! —
Esplicatine, ce felu de constitutionalismu este acesta? oligar-
chico absolutisticu, ad. cum ai dice pe romanesce, libertate
arbitraria pentru unii, spre a despositisa opiniunile si convic-
tiunile altora?! Or spunetino curatu, oa continuitatea de drep-

tulu Dvóstre pentru noi e continuitatea de a ne eschide si
dela mas'a verde cá natiune si dela libertatea convingerii si
a vorbirii! — Deci nu ne miramu, ca D. vicariu romanu gr. c.
din Fogarasu J. Antonelli si a luatú pelari'a si dintr'o adunare,
unde e sugrumata libertatea vorbirii, a esitu in tóta liniscea
sufletului. — Vomú vedé, cum va judeca si opiniunea publica
a tuturoru popóraloru monarchiei si a intregii Europe asupra
calificarii estuifeliu de constitutionalismu eschisticu.

Suptu regimulu Nádasdyanu ne amú bucuratu de liber-
tatea de vorbire, de alegere, de a conferi, de a avé congressu
nationalu, dieta universalá si acum neci gur'a se nu ni o po-
temu deschide, déca ne vedemu ignorati séu nedreptatiti?!
— Asia dar' cu sange rece se ne rezervamu si sustienemu
pusetiunea de dreptu, in pace, liniste, inse cá stanca neclati-
titi, cá din vin'a nóstra se nu recademú ér' in trist'a puse-
tiune de lipituri; si cu acésta ne implinimu si omagiulu re-
spectu catra s a n c t i u n e a Suveranului. —

— Dela Vizocna se scrie, ca s'au alesu de deputati ju-
dele r. Carl Timar si senatorulu Alecsandru Szöts, archiepisc.
br. Siaguna si Ioane Fogarasy si asesorulu Ioane Moldovanu
inca capatara dela romani (?) voturi.

In Rupea (Cohalmu) s'au alesu deputatu adv. Conrad
Moritz si fiscalulu Wilhelm Melas si suplinitoriu Carl
Graffius.

In Clusiu se facu pregatiri pentru dieta, sal'a e aran-
giata, numai tronulu lipsesce. In Clusiu s'au tienutu 75 de
diete pana acum si inca casa dietala totu nu se afla, si acolo
se va tiené diet'a in redut'a orasiului. Se sperésa, ca parintii
patriei se voru ingrigi celu puoinu acum de o casa dietala
statornica pentru diet'a Ardélului. —

Dela **Blasiu** ni se scrie, ca Ecs. S'a D. metropolitu
Alecsandru se afla mai bine. Din plecate, care lesne
urmésa dupa osteneli de drumu, ei venise reu, in catu aduse
unu medicu din Sibiu pentru cautare. Ddiu inse ei intórse
starea sanatatii, celei de lipsa pentru binele nostru, spre
mai bine.

La alegerile pentru dieta Blasiunii si giurulu
nu voru a luá parte, precum neci la diet'a ce se conchiama
la Clusiu, pentruca nu voru a'si subscrie singuri umilitórea
despoiare de dreptulu nationalu-politicu si de natiune consti-
tutiva, despre ceea ce fratii magiari au doveditu pre tóte lo-
cunile si prin programú ca neci nu voru se scia. Prin ur-
mare neci noi nu vomú se scimu de nimicu ce se va face de
noi fara noi cá natiune. In Nr. venitoriu mai pre largu; a-
cum mai adaugemu numai, ca inca in 20 Sept. in Clusiu la
cas'a c. Bethlen János conducatorii partitei magiare tienura con-
ferintia, in care s'au datú instructiuni in privinti'a alegatoriloru,
si din care alu doilea punctu suna: „Ca din partea natiunei
romane se nu se primésca nece unu felu de protestu, si candu
totusi s'ar face, acela se se tractese cu tóta stricteti'a. — Prin
urmare neci protestu nu lasa se facemu, cá in urma ei se ne
póta imputá, ca noi amú acceptatu cu participarea totu ce au
facutu ei si noi suntemu multumiti, de ne voru duce chiaru
si la Asi'a d'napoi. —

— In Ciucu se intimplá, pela 17 Oct., de in 2 sate
apropiate murira vr'o 7 ómeni, inse dela 23 in cóce, dupa re-
porturile ce sosisera la Clusiu, nu se mai ivi nici unu casu
de mórte pripita.

De unde se vede, oa numai fric'a de mórte a respanditu
ca ar' fi datú coler'a in secuui din Ciucu.

— Pentru casu, candu cineva ar' oapata simptome de
colerina, care se cam ivesce cu versatu si cu ordinare ici colo,
se recomanda incaldirea si frotirarea grabnica cu flanelu séu
panura, si se róda bolnavulu indata radacina de hreanu, ér'
pe pantece inca se'si puna hreanu rasu, pana candu ar ca-
pata si teea de musietielu séu romanitia, cu minta crétia.

UNGARIA. Deodata cu procederea candidatiloru de de-
putati la dieta, incepu si scenele de batai, omoruri, corrup-
tiuni, prandiuri, betii si lupte formale intre partisanii unui séu
celuilaltu candidat, si cam deosebi candidatii nemesi reesu
victoriosi si din acestea lupte. E lucru tristú si de rusine,
cá intr'o tíera, care se falesce cu viati'a eonstitutionala de
1000 ani, se nu mai vedi atata civilisatiune, oata e de lipsa
orcum la o alegere de deputati linistita si seriósá. —

In Baia unu cismariu, numai pentruca cutediá a redioa
unu toastu pentru unu candidatú industriariu, fù de catra
contrapartita maltratatu de mórte. In alta carciuma se stra-
punsera vr'o 4 insi si unu panduru cu cutitele, ér' unu eco-
nomu avutu imputandu escedentiloru, de ce au maltratatu pe
amicuseu, fù indata de rabiatalu culcatu la pamentu. In
Soroksár puscara pe ferestri in laintru, unde unu capitanu
capatá unu glontiu in patu unde dormia. s. a. Semne de
civilisatiune la atari. —

Publicatiune.

Considerandu, cumca reclamatiunile individuale intru atatu s'au inaintatu, incatu capitululu desdaunareii urbariale corespundiatoriu defrentiil areale dupa rezultatele mesurarei concretale preste totu si anume in acelea comune in cari reclamatiunile individuale se resolvira definitivu, se potu totodeodata determiná pre basa sigura si restantiile cameteloru capitalisate dupa capitalulu desdaunareii; considerandu mai de parte aceea, cumca priu acea fostii domni pamentesci au ocaziunea de a potea eruá cuviintiosu in interesulu seu si a fondului desdaunareii de pamentu; era mai departe considerandu aceea cumca fostii domni pamentesci potu do-bendi asemenea, fara prescurtarea fondului desdaunareii de pamentu, desdaunareii si pentru parcelele de pamentu cari, de in ori si ce motivu la desdaunareii urbariala anticipativa nu se luara in pertractare; si in fine considerandu, ca sesiunile catastrali ce asemenea de in ori si ce motivu pana acum nu se insinuara spre desdaunare, se potu intr'unu modu corespundiatoriu insinuá dupa progresulu mesurarei catastrale; pre bas'a ordinatiunei Cancelarii regie aulice de in 22 Augustu 1864 Nr. 3366 pre in care procedur'a desdaunareii urbariale decursive respective definitive si diacemale instructionalmente s'a regulatu, cu privire la publicatiunile cesar. reg. directiunii a fondului pentru desdaunareii pamentului, de in 10 Aprile 1855 si 30 Iuniu 1859, Nrii 237 si 204, precum si a Gubernului regiu cá directiunei tieriei de desdaunareii pamentului de in 17 Ian. 1863 Nr. 1326/98 k. se statorescu in privinti'a efectuirii corespundiatorie a intregii manipulatiuni de desdaunare, urmatorele mesuri ce au de ale urmá fostii domni:

1) Se provóca fostii domni pamentesci, corporatiunile morale, tutorii si curatorii etc. etc., cari pre bas'a amintiteloru publicatiuni de in anulu 1855 si 1859, nu'si insinuara sesiunile urbariali ce pana acum séu nu fura obiectulu procesulu urbariale, seu desi fura nu s'au decisu definitive, seu acelea sesiuni cari de si se insinuara, totusiu inca nu se decisera nece decatu, a'si insinuá atari pretensiuni in restimpu de 4 luni incependu de in diu'a de adi la acest'a directiune a fondului de desdaunare, seu nemidilocitu seu pre in posta cu atatu mai siguru ale inaintá si respective ale renoi, fiindu ca in casulu contrariu insinuarile aduse dupa decursulu terminulu acestuia, numai dupa desfasurarea intregii manipulatiuni a desdaunareii de pamentu se voru luá la pertractare, si si atunci numai pre spesele insinuatoriloru respectivi.

Prelanga acestea e de observatu, cumca restimpulu insinuariei de 4 luni, facia cu sesiunile urbariali definitivu nedecise, se computa de in aceea di in carea insinuatoriulu i se va fi inmanatu de in partea judecatoriei urbariale sentinti'a judecatorésca, carea impregiurare insinuatorii de sene se intielege ca voru avé se o documentedie cu ocaziunea insinuariei; in casulu din contra insinuarile loru se voru privi de intardiate, si spesele verificarei voru avé ale suportá ei insii, ear' nu fondulu desdaunareii de pamentu.

Acelu restimpu de 4 luni se fixedia si in privinti'a pretensiuniloru desdaunareii diecemale, cari pana acum nu se insinuara, acest'a instructiune susu amintita are valóre si in privinti'a acestoru insinuari, ca adeca aducunduse acestea insinuari dupa decursulu tempulu, de 4 luni, pertractarea loru de verificare se va intemplá numai pre spesele insinuatoriloru respectivi.

Deci intru asemenea se recere atatu in interesulu fondului desdaunareii de pamentu, catu si in interesulu unei efectuirii neintardiate si corespundiatorie a intregii manipulatiuni de desdaunare, cá directiunea desdaunareii de pamentu dupa insinuarea timpuria a tuturoru pretensiuniloru, se póta cu atatu mai vertosu purcede dupa unu planu anumita, cu catu nenumeratele scaimbari intemplate intre aceea, parte in posesiunea fostiloru supusi parte in person'a celoru indreptatii, intru asemenea potescu necesitatea unei verificari comunalmene, ce numai pre in aceea se póte efectui, déca tóte pretensiunile unei si aceleiasi comune se voru insinuá deodata.

2) Se provóca toti fostii domni, corporatiunile morali etc., cari au de cugetu a pretinde vreo desdaunare urbariala decursiva respective definitiva si restulu cameteloru capitalisate corespundiatorie, asi presentá directiunei fondului atari cereri asemenea in restimpu de 4 luni de in diu'a de adi fara de desclinire, ca óre insinuatiasiau pretensiunile sale si ca óre primitusiasiau pana acuma desdaunareii capitalulu urbariale decursivu ori ba? seu ne midilocitu seu pre in posta; de in contra cererile loru intardiate, intru asemenea celoru mai susu amintite, se voru luá in pertractare numai dupa finirea intregii manipulatiuni de desdaunare si éراسi numai pre spesele loru; in privinti'a fia carui complexu seu parcele de bunuri, facia cu care o sentintia de sene statatoria s'a emisu, sunt pentru desdaunareii decursiva respective definitiva earasi deschilinitu a se presentá cererile.

3) Se facu atenti toti fostii domni etc. de in a caroru sesiuni insinuate si desdaunate parcele singuratece de in ori si ce motivu neverificate si ne desdaunate remasera afara, déca voliescu se se desdaunedie

decursive, atunci au se arate acestea parcele de pamentu singuratece sesionalmente, si acesta aratare voru avé de a o aclude cererei formulate in intielesulu punctulu alu II-lea, fiindu ca in casulu contrariu diferinti'a arealulu rezultata de in mesurarea concretala si respective inmultirea arealulu, se va estende numai preste acelea parcele de pamentu si se va computá in desdaunareii relativa, cari cu ocaziunea determinareii intemplate, ori si cum numite se verificara cá parcele de pamentu urbariali cualificate de desdaunare.

4) Se facu atenti fostii domni pamentesci in interesulu seu propriu, ca ei, dupa ce in posesiunea fostiloru supusi se intemplara scaimbari de posesiune insemnate, care asupra marimeii arealulu dupa rezultatele mesurarei concretali potu se aiba o influentia esentiala, au de a aretá acestea scaimbari de posesiune earasi sesionalmente, si apoi acestá aretare a o aclude cereriloru sale formulate dupa punctulu alu II-lea, séu totusiu celu pucinu a predá cu ocaziunea pertractarei verificatorie, comisiunei respective, pentruca de in contra nepotendu comisiunile verificatorie lamuri perfectu scaimbarile de posesiune intemplate pre bas'a operateloru catastrali, de in cauza ca le lipsescu documentele scaimbariloru de posesiune, si ne potendule reduce la adeveratii posesori primitivi, atunci recursurile provenite de in astufeliu de motive nu se voru mai luá in consideratiune.

In privinti'a modalitateii cum au de a se constrú insinuarile amintite in punctulu I si alu II-lea si respective cererile, precum si documentele ce au de a se aclude dupa punctulu alu III-lea si alu IV-lea, se va pre ingrigi directiunea fondului de desdaunare, cá domniloru pamentesci respectivi acesta inviatiune se li se impartesiésca catu se póte mai curundu pre calea deregatoriiloru competente. Si in fine

5) Se facu atenti fostii domni pamentesci, ca dupa ce comisiunile verificatorie instructionalmente sunt insarcinate cá acelea sesiuni seu parcele singuratece, cari la antania verificare s'au aflatu de posesiuni de natura alodiala, seu celu pucinu pentru natur'a loru dubiosa pre langa rezervarea hotaririi tribunaleloru urbariale, s'au eschisu de complexulu urbarialu, si cu ocaziunea indereptareii arealulu pentru desdaunareii urbariala decursive respective definitive, au de ale trece cu vederea, si incatu nu s'ar documentá ca posesiunile de sub intrebare intru adeveru sunt de natura alodiala, a le scóte de in arealulu desdaunareii; se si procuradie tóte documentele referitorie la acestea sesiuni si parcele de pamentu si acelea se le liéé cu sine la pertractarea hotarita cá asia se póta fi in stare a documenta inaintea comisiuniloru verificatorie pretensiunile loru fundate.

Fiindu ca afara de acestea documente mai sunt de lipsa, atatu spre verificarea sigura a urbarialitatiloru neinsinuate, catu mai alesu spre indereptarea arealulu desdaunareii decursive respective definitive, inca si documentele private ale fostiloru domni referitorie la relatiunile urbariale precum de esemplu: contracte urbariali, documente de impartire, documente de indereptarea confiniloru, conscriptiuni etc. etc. se facu atenti fostii domni ale duce cu sene la diu'a pertractarei hotarite, si la provocarea comisiuniloru verificatorie, cu atatu mai vertosu a le substerne, de orace mai alesu in acelea casuri uude e de lipsa o revisiune a operateloru de verificare precedente, acest'a revisiune lipsindu acelea documente ar' adnce cu sene pentru fostli domni pamentesci rezultate daunatiose si nerecompensabile.

Clusiu in 14 Octobree 1865.

Dela pres. r. directiunei pentru desdaunareii de pamentu a Transilvaniei.

25485/1865.

2-3

Concursu.

La institutulu c. r. din Vien'a a devenitu inca patru stipendie de 210 fl. v. a. pre anu aplacitate din fondulu comerciale transilvanu, a fara de celu publicatu din 12 Maiu a. c. Nr. 12138—1865 in vacantia. —

Spre conferirea acestui stipendiu árdelenu se escrie prin acesta concursu. Competitorii au a si asterne cererile loru bene documentate pana in 20 Novembre 1865 prin autoritatile competente, acestoi Guberniu regiu, langa cererile loru au inca a aclude unu reversu, in poterea caruia se obléga in casu candu aru castiga stipendiu, a servi in Transilvani'a, seu déca acesta nu voru voli, a plati stipendiulu primitu numitului fondu in dreptu. —

Clusiu in 14 Octobree 1865.

Dela Guberniulu regescu alu Transilvaniei.

Cursurile la bursa in 31. Oct. 1865 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 22 cr. v.
Augsburg	—	—	106 " 50 "
London	—	—	107 " 30 "
Imprumutulu nationalu	—	—	69 " 40 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	65 " 45 "
Actiile bancului	—	—	774 " — "
" creditulu	—	—	161 " 20 "